

Załącznik do
Uchwały Nr III/35/2018
Rady Powiatu Kaliskiego
z dnia 27 grudnia 2018 r.

**Program Rozwoju
Pieczy Zastępczej
dla Powiatu Kaliskiego
na lata 2019-2021**

Kalisz 2018 r.

Spis treści:

1. Wstęp	3
2. Podstawa prawna programu	4
3. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu kaliskiego	4
4. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	6
5. Cel główny rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Kaliskim w latach 2019-2021.....	8
6. Roczny limit zawodowych rodzin zastępczych.....	11
7. Adresaci Programu	11
8. Realizatorzy Programu.....	11
9. Źródła finansowania	11
10. Monitorowanie i ewaluacja	12

1. Wstęp

Jednym z zadań samorządu powiatowego jest między innymi tworzenie 3-letnich Programów Rozwoju Pieczy Zastępczej. Wiąże się to nieodwołalnie z jednym z kluczowych zadań samorządu powiatowego, jakim jest zapewnienie należytej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada stworzenie systemu pieczy zastępczej, to jest zespołu osób, instytucji i ich działań, mającego na celu wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie skutecznej ochrony dzieciom i pomocy dla nich poprzez zorganizowanie czasowej opieki w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Zakłada się, iż piecza zastępcza ma zapewnić przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego funkcjonowania w społeczeństwie, radzenia sobie z trudnościami, nawiązywania pozytywnych relacji z otoczeniem oraz kontaktów interpersonalnych, poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego, zaspokoić potrzeby edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne.

W pieczy zastępczej wyróżniamy:

- rodzinną pieczę zastępczą,
- instytucjonalną pieczę zastępczą.

Do rodzinnej pieczy zastępczej zaliczamy:

1. Rodziny zastępcze

- spokrewnione,
- niezawodowe,
- zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne;

2. Rodzinne domy dziecka.

W obrębie instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonują:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze (typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego, rodzinnego),
- regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

2. Podstawa prawna programu

Art. 180 pkt 1 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu kaliskiego

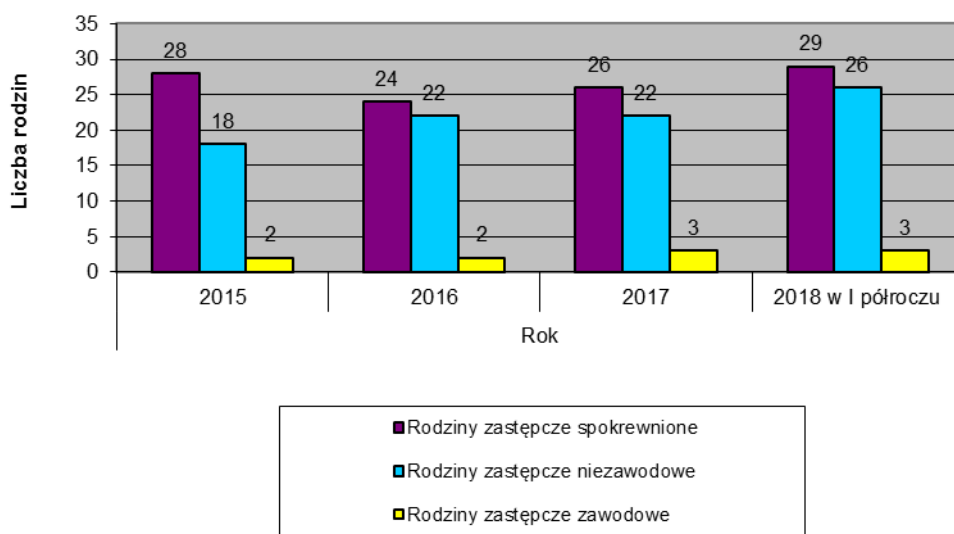
W Powiecie Kaliskim funkcjonują rodziny zastępcze, wśród których możemy wyróżnić takie rodzaje rodzin jak: spokrewnione, niezawodowe i zawodowe (w tym specjalistyczna).

Rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą małżonkowie lub osoba będący dziadkami lub rodzeństwem dziecka, natomiast rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową tworzą małżonkowie lub osoba niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (dalsze pokrewieństwo lub jego brak).

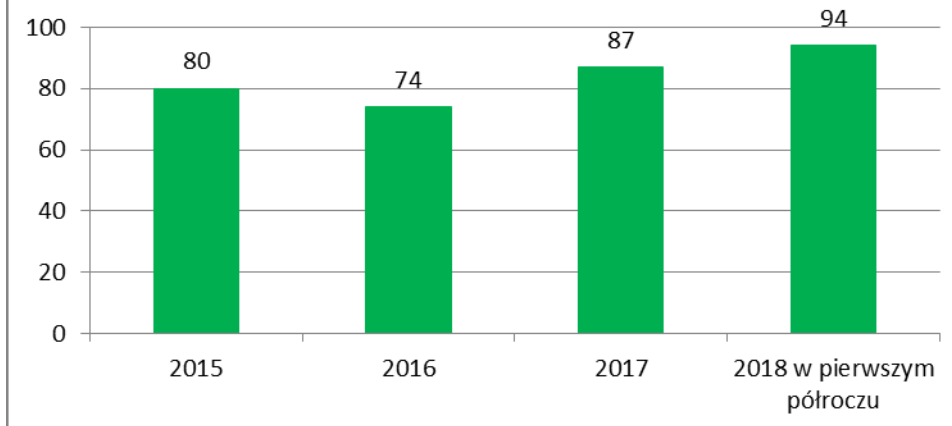
Liczba powstałych rodzin zastępczych i liczba dzieci w nich umieszczonych w latach 2015-2018 na terenie powiatu kaliskiego.

Rodzaje rodzin	Liczba rodzin zastępczych				Liczba dzieci w rodzinach			
	2015	2016	2017	2018 w ciągu I półrocza	2015	2016	2017	2018 w ciągu I półrocza
Rodziny spokrewnione	28	24	25	29	50	40	48	50
Rodziny niezawodowe	18	22	22	26	24	26	31	33
Rodziny zawodowe	2	2	3	3	3	6	8	11
Łącznie	48	48	51	58	80	74	87	94

Liczba rodzin zastępczych w poszczególnych latach

Łączna liczba dzieci w rodzinach zastępczych

Ponadto na dzień 30 czerwca 2018 r. 10-cioro dzieci z Powiatu Kaliskiego przebywało również w 7 w rodzinach zastępczych na terenach innych powiatów.

4. Instytucjonalna piecza zastępcza

Placówka opiekuńczo – wychowawcza zapewnia dziecku całodobową, ciągłą opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia. Zaspokojenie tychże potrzeb placówka opiekuńczo-wychowawcza realizuje na poziomie obowiązującego standardu opieki i wychowania. Skierowanie dziecka pozbawionego częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej do placówki opiekuńczo-wychowawczej na pobyt całodobowy może nastąpić po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. Pobyt dziecka w placówce winien mieć charakter przejściowy. Dziecko może przebywać w placówce opiekuńczo-wychowawczej do uzyskania pełnoletności, a po uzyskaniu pełnoletności, za zgodą Dyrektora placówki, jeśli kontynuuje naukę, nie dłużej jednak niż do 25 roku życia.

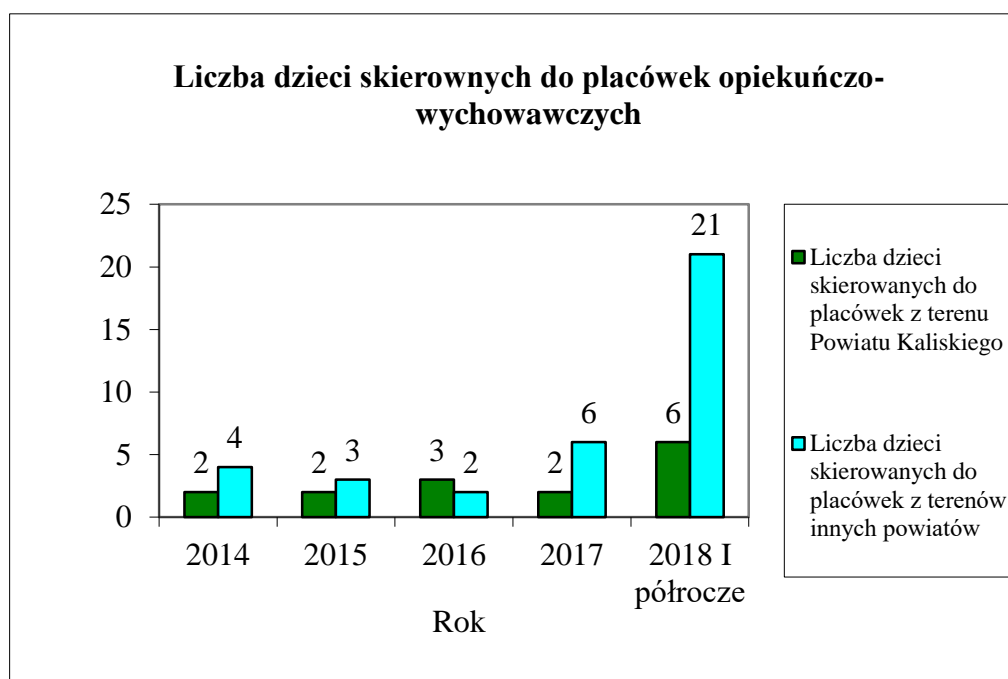
W ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu kaliskiego funkcjonują cztery placówki opiekuńczo-wychowawcze:

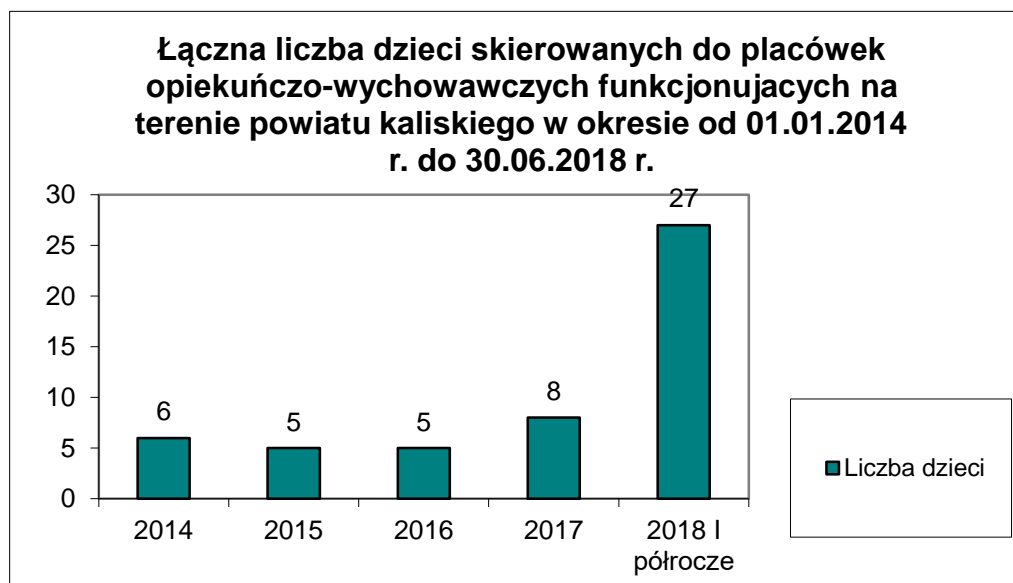
- placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego – Dom Dziecka w Liskowie, który liczy sobie – 30 miejsc,
- placówka opiekuńczo-wychowawcza łącząca zadania typu socjalizacyjnego i interwencyjnego – Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Aniołów Stróżów w Ostrowie Kaliskim – 14 miejsc (10 socjalizacyjnych i 4 interwencyjne),
- placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego w Brzezinach – 7 miejsc,
- placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego w Opatówku – 5 miejsc.

Zdarza się, iż z uwagi na brak wolnych miejsc placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Powiecie Kaliskim, dzieci umieszczane są także w placówkach działających na terenach innych powiatów. Na dzień 30 czerwca 2018 r. jedno dziecko przebywało w placówce opiekuńczo-wychowawczej poza terenem powiatu kaliskiego.

Do placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2014-2018 skierowano następującą liczbę małoletnich:

Rok	Liczba dzieci skierowanych do placówek z Powiatu Kaliskiego	Liczba dzieci skierowanych do placówek z innych powiatów	Razem
2014	2	4	6
2015	2	3	5
2016	3	2	5
2017	2	6	8
2018 I półrocze	6	21	27

5. Cel główny rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Kaliskim w latach 2019-2021

Głównym celem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest integracja wszystkich form pieczy zastępczej na terenie powiatu kaliskiego. W obrębie celu głównego wymienić można kilka celi szczegółowych.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie dziecku przebywającemu poza rodziną naturalną jak najlepszej opieki.

Jeśli zachodzi sytuacja, iż rodzice z różnych przyczyn nie mogą prawidłowo wykonywać swojego obowiązku opiekuńczo-wychowawczego dzieci zostają umieszczone w różnego rodzaju formach pieczy zastępczej, dlatego też należy zapewnić im warunki jak najbardziej zbliżone do naturalnego środowiska.

Działania:

1. rozpowszechnianie oraz promowanie w Powiecie Kaliskim form pieczy zastępczej,
2. indywidualne doradztwo prawne, psychologiczne oraz terapeutyczne dla osób potrzebujących,
3. tworzenie nowych zawodowych rodzin zastępczych,
4. tworzenie innych form rodzinnej pieczy zastępczej,
5. udzielanie wsparcia rodzicom zastępczym,
6. organizowanie szkoleń dla rodziców zastępczych wzmacniających ich kompetencje opiekuńczo-wychowawcze,

7. dostosowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych do obowiązujących standardów,
8. podnoszenie kwalifikacji osób sprawujących różne formy pieczy zastępczej,
9. motywowanie rodzin zastępczych do współpracy z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej,
10. zatrudnianie kolejnych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Wskaźniki:

1. liczba osób zgłaszających chęć tworzenia form pieczy zastępczej,
2. liczba rodzin korzystających z porad prawnych i psychologicznych,
3. liczba nowych zawodowych rodzin zastępczych,
4. liczba utworzonych innych, nowych form rodzinnej pieczy zastępczej,
5. liczba organizacji udzielających wsparcia rodzinom zastępczym,
6. liczba rodziców zastępczych, którzy wzięli udział w szkoleniach,
7. liczba dzieci w placówkach, czas pobytu, wykwalfikowanie kadry oraz standard placówek opiekuńczo-wychowawczych.
8. liczba osób biorących udział w spotkaniach doszkalających z zakresu opieki i wychowania dzieci,
9. liczba złożonych wniosków o wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
10. liczba zatrudnionych koordynatorów.

2. Usprawnienie pracy z rodzinami naturalnymi

Rodzina jest podstawową i najważniejszą jednostką w życiu każdego dziecka, dlatego też należy dążyć do tego, aby dzieci przebywające poza swoim naturalnym środowiskiem mogły do niego wrócić, a rodzice potrafili im zapewnić jak najlepszą opiekę i godne wychowanie.

Działania:

1. podejmowanie współpracy z instytucjami zajmującymi się wspieraniem oraz aktywizowaniem rodzin naturalnych na danym terenie powiatu,
2. współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z asystentami rodziny.

Wskaźniki:

1. liczba rodzin naturalnych, u których zaobserwowano poprawę sytuacji,
2. liczba rodzin naturalnych, do których dzieci powróciły z pieczy zastępczej,
3. liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej.

3. Wsparcie dla wychowanków usamodzielnianych z rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych

Konieczne i niezbędne jest podejmowanie takich działań, aby wychowanek opuszczający pieczę zastępczą potrafił wkroczyć w dorosłe życie, umiał prawidłowo funkcjonować w społeczności lokalnej. Należy wcielić takie postawy i zachowania, które pozwolą wychowankom przygotować się do samodzielnego egzystowania.

Działania:

1. kreowanie pozytywnego wizerunku wychowanka opuszczającego pieczę zastępczą,
2. propagowanie zachowań prospołecznych wśród wychowanków,
3. pomoc w przygotowaniu się do poszukiwania pracy,
4. pomoc usamodzielnianym wychowankom w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych,
5. pomoc w zorganizowaniu różnych form mieszkań dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
6. współpraca z innymi jednostkami samorządowymi oraz z organizacjami wspierającymi usamodzielnianych wychowanków,
7. motywowanie do zdobycia odpowiedniego wykształcenia i przygotowania zawodowego.
8. przyznawanie wsparcia finansowego na kontynuowanie nauki,
9. udzielanie wsparcia finansowego lub rzeczowego na usamodzielnienie oraz zagospodarowanie.

Wskaźniki:

1. liczba wychowanków, która otrzymała praktyki, staż, pracę,
2. liczba wychowanków, którzy założyli własne gospodarstwo domowe po opuszczeniu pieczy,
3. liczba wychowanków potrafiących sprawnie poruszać się na rynku pracy,
4. liczba wychowanków podnoszących swoje kwalifikacje,
5. liczba mieszkań przyznanych osobom usamodzielnianym,
6. liczba wychowanków otrzymujących wsparcie od instytucji,
7. liczba wychowanków, którzy po opuszczeniu pieczy zastępczej kontynuują naukę i pobierają z tego tytułu świadczenie,
8. liczba wychowanków, którym przyznano świadczenia na usamodzielnienie i zagospodarowanie.

6. Roczny limit zawodowych rodzin zastępczych

Na podstawie analizy danych z lat ubiegłych ustala się limit zawodowych rodzin zastępczych:

w 2019 roku – 1 rodzina

w 2020 roku – 1 rodzina

w 2021 roku – 1 rodzina

7. Adresaci Programu

Program adresowany jest dla:

- rodzin zastępczych,
- rodzinnych domów dziecka,
- placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- rodzin biologicznych,
- usamodzielnianych wychowanków.

8. Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu jest Organizator Rodzinnej Pieczy zastępczej, czyli Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu. Realizacja Programu odbywać się będzie przy współpracy:

- Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
- Starostwa Powiatowego w Kaliszu,
- odpowiednich sądów rodzinnych,
- poradni psychologiczno-pedagogicznych,
- instytucji służby zdrowia,
- placówek oświatowych,
- Ośrodków Pomocy Społecznej Powiatu Kaliskiego,
- Urzędów Miasta i Gmin Powiatu Kaliskiego.

9. Źródła finansowania

Zadania określone w Programie finansowane będą w ramach środków własnych powiatu, samorządów miast i gmin Powiatu Kaliskiego oraz dotacji celowych z budżetu państwa, środków z europejskiego Funduszu Społecznego (projekty systemowe) oraz ze środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

10. Monitorowanie i ewaluacja

Celowością monitorowania programu jest pomiar ewaluacji oraz kontrola wewnętrzna sprawdzająca, czy założone cele zostały zrealizowane.

Monitorowanie oraz ocena postępu zadań z zakresu Programu odbywać się będzie na podstawie corocznych sprawozdań przekładanych Radzie Powiatu Kaliskiego.